

Sprawozdanie z działalności Działu Archeologii w roku 2018

Dział Archeologii Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie prowadzony był w 2018 r. przez Karolinę Stań. W Dziale pracowały następujące osoby: Karolina Bucka, Mateusz Szeremeta, Iwona Wojciechowska oraz pomoc techniczna Robert Paduch. Pracownia konserwacji funkcjonująca w ramach Działu prowadzona była przez Klaudię Pławiak-Czajewską.

Prace archeologiczne

W omawianym okresie przeprowadzono następujące nadzory:

- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach nr 186 i 193/2 w Bielicach, gm. Maszewo;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce 402/55 w Bielkowie, gm. Kobylanka;
- interwencyjne badania archeologiczne przy pracach ziemnych związanych z budową budynku mieszkalnego z zagospodarowaniem wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 30/19 w Budnie, gm. Goleniów;
- interwencyjne badania archeologiczne przy pracach ziemnych związanych z budową budynku mieszkalnego z zagospodarowaniem wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 94/3 w Budnie, gm. Goleniów;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 51/6 w Chociwlu, gm. loco;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 11/19 w Grzędzicach, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego w zabudowie bliźniaczej na działce nr 12/9 w Grzędzicach, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 10/19 w Grzędzicach, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy pracach ziemnych związanych z budową budynku mieszkalnego z zagospodarowaniem wraz z infrastrukturą

- techniczną na terenie działki nr 11/47, 11/48 i 11/49 w Grzędzicach, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 26/8 w Grzędzicach, gm. Stargard;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 247/2 w Grzędzicach, gm. Stargard;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie domu jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 11/33 w Grzędzicach, gm. Stargard;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie przyłącza do sieci elektroenergetycznej 0,4 kV do zasilenia domu jednorodzinnego na działkach nr 279/7, 42/1 i 279/6 w Kobylance, gm. loco;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z budynkiem gospodarczym w zabudowie zagrodowej wraz z infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 117/8 w Kolinie, gm. Dolice;
 - interwencyjne badania archeologiczne na terenie działek nr 68/8 i 69 w Lisowie, gm. Chociwel;
 - interwencyjne badania archeologiczne odcinka sieci wodociągowej oraz kanalizacji na działkach nr 774/1, 771, 772 i 773/1 w Marianowie, gm. loco;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 759/214 w Marianowie, gm. loco;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy przebudowie ulicy Adama Mickiewicza w Maszewie, gm. loco;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z zagospodarowaniem terenu na działce nr 108/20 w Morzyczynie, gm. Kobylanka;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego z zagospodarowaniem terenu na działce nr 74/1 w Reptowie, gm. Kobylanka;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 95/12 w Smogolicach, gm. Stargard;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 6/2 w Stargardzie;
 - interwencyjne badania archeologiczne przy budowie pomnika: „*Stargardzianie Ojczyźnie*” – w setną rocznicę odzyskania niepodległości na działce nr 268/2 w Stargardzie;
 - interwencyjne badania archeologiczne związane z realizacją zadania pn. *Osetno – fajne miejsce z historią w tle* realizowane w ramach „Budżetu Obywatelskiego” w Stargardzie;
 - interwencyjne badania archeologiczne związane z rewitalizacją parków na działkach nr 318/2, 145, 327/1, 326/2, 327/2, 355/1, 335/2 i 329/2 w Stargardzie;

- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie przyłącza do sieci elektroenergetycznej 0,4 kV do zasilenia domu jednorodzinnego na działce nr 6/2 w Stargardzie;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z infrastrukturą techniczną na działkach nr 141/46, 141/50 i 130 w Strachocinie, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie odcinka sieci wodociągowej w Strachocinie, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie zagrodowej wraz z zagospodarowaniem terenu na działce nr 162/12 w Tychowie, gm. loco;
- interwencyjne badania archeologiczne przy pracach ziemnych związanych z budową budynku mieszkalnego z zagospodarowaniem wraz z infrastrukturą techniczną na działce nr 1252 w Węgorzynie, gm. loco;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z infrastrukturą towarzyszącą w zabudowie zagrodowej na działce nr 312/1 w Wierzbnie, gm. Warnice;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie trzech budynków mieszkalnych jednorodzinnych z garażami wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 3/7 w Witkowie Pierwszym, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie bliźniaczej z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 3/2 w Witkowie Pierwszym, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 3/14 w Witkowie Pierwszym, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 3/7 w Witkowie Pierwszym, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 298/13 w Witkowie Drugim, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 204/15 w Witkowie Drugim, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 298/10 w Witkowie Drugim, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z zagospodarowaniem terenu na działce nr 204/7 w Witkowie Drugim, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 204/15 w Witkowie Drugim, gm. Stargard;
- interwencyjne badania archeologiczne przy budowie budynku mieszkalnego

jednorodzinnego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 298/13 w Witkowie Drugim, gm. Stargard.

Badania archeologiczne

W dniach 16 i 17 marca 2018 r. dyrektor MAH na prośbę dyrektora Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim uczestniczył w badaniach archeologicznych prowadzonych na terenie Zakładu Karnego w Nowogardzie.

We wrześniu 2018 r. zakończono prace archeologiczno-architektoniczne przy ul. Kasztelańskiej na działce nr 158. Prace badawcze objęły teren o pow. ok. 2000 m². Pierwszy etap polegał na odgruzowywaniu pozostałości nowożytnych kamienic oraz na analizie architektonicznej pozostałych fundamentów. Kolejna część działań była związana z rozbiórką zewidencjonowanych murów oraz inwentaryzacją obiektów związanych z osadnictwem nowożytnym. Zarejestrowano obiekty związane z infrastrukturą sanitarną tj. studnie, latryny oraz beczki drenażowe. W trakcie tych badań pozyskano znaczną ilość materiałów zabytkowych tj. 7792 fragmenty, w tym: szkło butelkowe i taflowe, ceramikę naczyniową, kafle piecowe, jednorodne fajki gliniane oraz 176 zabytków wydzielonych, wśród których można wyróżnić: srebrne monety, przedmioty skórzane, podkowy, sierpy, noże żelazne oraz znaczną ilość zabytków ze stopu miedzi m.in. sprzączki do pasa. Zdecydowaną większość, bo aż 6936 fragmentów zabytków stanowią te związane z nowożytnym osadnictwem, zaś tylko blisko 800 pochodzi z nawarstwień średniowiecznych, co jest zapewne wynikiem jedynie pobieżnego rozpoznania najstarszych nawarstwień (ryc. 2–5).

Od lipca do września 2018 r. kontynuowano prace archeologiczne przy ul. Włosienniczej i przy dawnym przedłużeniu ulicy Szewskiej na działce nr 197/7, czyli dawnym fragmencie kwartału XXVIII wg planów Schwadtkena z 1724 r. Był to czwarty a zarazem ostatni sezon badań na tym terenie. W sezonie 2018 osiągnięto poziom nawarstwień i obiektów późnośredniowiecznych, które zaczęto eksplorować od historycznych parceli nr 443 i 440 od strony E idąc w stronę S, dochodząc jednocześnie na całym terenie do poziomu calca. Materiał zabytkowy z tej części to ceramika siwa, kości zwierzęce oraz duża liczba przedmiotów skórzanych w postaci ścinków i odpadów poprodukcyjnych oraz rzadziej występujących całych form obuwia. Na podstawie tego materiału czas użytkowania terenu należy datować na okres XIII i XIV w. W warstwach natrafiono również na kilkanaście fragmentów ceramiki tradycyjnej, która współwystępowała z ceramiką siwą. Nie natrafiono w czasie badań na żaden obiekt wczesnośredniowieczny, co może świadczyć, iż teren ten nie był związany z osadnictwem wczesnośredniowiecznym, jak dotąd sugerowano w literaturze archeologicznej (ryc. 1–2).

W dniach 22–25 października pracownicy Działu Archeologii wraz z dyrektorem MAH, dr. hab. Marcinem Majewskim, na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie, przeprowadzili prace archeologiczne w celu weryfikacji funkcjonalno-chronologicznej i określenia granic stanowiska wpisanego do rejestru jako Skrzany, stan. 4 (AZP: 37-11/118) (stanowisko określane także jako Przywodzie, stan. 3). Obiekt został wpisany do rejestru zabytków pod nr 620 jako wczesnośredniowieczne grodzisko nizinne dwuczłonowe decyzją znak: Kl.I.6801/34/69 z dnia 16.12.1969 r. Z tego względu, zgodnie z programem prac

wykonano trzy wykopy sondażowe, które miały wyjaśnić charakter i datowanie wzgórza, czworokątnego majdanu oraz wałów. W toku prac stwierdzono, że teren pierwotnie umocniony był wałami i fosami, którego powierzchnia obejmuje obszar o rozmiarach około 350×250 m. Od SE przylega do niego założenie gródka, którego powierzchnia wraz z wałami obejmuje obszar 75×50 m. Część obwałowań od strony NE została zniwelowana zapewne w 1. połowie XIX w. Materiał archeologiczny z sondażu I potwierdza późnośredniowieczny charakter założenia gródka, który funkcjonował w 2. połowie XIII i być może jeszcze w początkach XIV w. Badania przeprowadzone na nasypach wału wskazują natomiast na funkcjonowanie w tych miejscach strażnic, o czym świadczą przepalone pozostałości gliny przemieszane z fragmentami drewna, które pierwotnie stanowiły ścianę budynku. Odkryte zabytki ruchome pozwalają zawęzić chronologię tych obiektów na okres od 2. połowy XIII do przelomu XIV i XV w. Dla dalszej weryfikacji niezbędne jest przeprowadzenie nieinwazyjnych badań wnętrza wydzielonego wałem obszaru oraz rozpoznanie rodzaju i formy zabudowy trzeciego nasypu zlokalizowanego w części E założenia (ryc. 6).

Nabytki

Do zbiorów Działu Archeologii zostało przekazanych kilkanaście zabytków pochodzących z przypadkowych odkryć w okolicach Stargardu oraz kilkadziesiąt przedmiotów znalezionych przez osoby prywatne w ramach poszukiwań zabytków prowadzonych na podstawie pozwolenia WUOZ.

Wypożyczenia

22 maja wypożyczono kafel piecowy oraz detal architektoniczny na wystawę *Kaleidoskop. Museen diesselts und jenseits der Oder* w Prenzlau.

7 czerwca wypożyczono fragment szklanicy na wystawę czasową *Deszcz pada na świątynię! Masoni w Koszalinie i na Pomorzu w latach 1777–1933* do Muzeum w Koszalinie.

6 grudnia wypożyczono kafle reformacyjne (6 szt.) na wystawę czasową *Bekanntnis und Behaglichkeit. Kachelöfen der Reformationszeit* do Archäologischen Landesmuseum w Brandenburgu.

Spotkania, konferencje, wystawy

4 kwietnia dyrektor MAH Marcin Majewski, kierownik DA MAH Karolina Stań oraz dyrektor Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej Grzegorz Kurka uczestniczyli w rekonesansie naukowym dotyczącym dawnych rezydencji rodu von Everstein. Badacze odwiedzili Błotno i okolice wsi Węgorza, położone w gm. Osina, pow. goleniowski.

12 i 13 kwietnia dyrektor MAH Marcin Majewski uczestniczył w konferencji *2nd Meeting of Baltic and North Atlantic Pottery Research Group*, zorganizowanej przez Baltic and North Atlantic Pottery Research Group, Estonian Maritime Museum i Tallinn University Institute of History, Archaeology and Art History w Tallinie w Estonii.

Od 16 do 19 kwietnia dyrektor MAH Marcin Majewski uczestniczył w konferencji *Europa Postmediaevalis 2018: Post-medieval pottery between (its) borders*, zorganizowanej przez Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences oraz Centre for the Processing, Documentation and Recording of Archaeological Finds w Pradze. Natomiast 19 i 20 kwietnia brał udział w konferencji *Kachle a kachlová kamna/Ofenkacheln und Kachelöfen* zorganizowanej przez Region Usti i Landesamt für Archäologie Sachsen, a odbywającej się w Oblastní muzeum v Mostě w Czechach.

25 maja dyrektor MAH Marcin Majewski oraz kierownik DA MAH Karolina Stań uczestniczyli w otwarciu wystawy *Kaleidoskop. Museen diesseits und jenseits der Oder* w Dominikanerkloster Prenzlau / Kulturzentrum und Museum.

26 maja dyrektor MAH Marcin Majewski uczestniczył w Stargardzie w konferencji *Aptekarze na drogach do Niepodległej. XVII Sympozjum Historii Farmacji*, zorganizowanej przez Zespół Sekcji Historii Farmacji Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i Sekcję Historii Farmacji Oddziału Szczecińskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, gdzie wygłosił referat pt.: *Szkło apteczne z badań archeologicznych w Stargardzie (XVII–pocz. XIX w.)*.

W dniach od 8 do 11 października dyrektor MAH Marcin Majewski uczestniczył w konferencji *Policja w ochronie dziedzictwa sakralnego Europy Wschodniej*, zorganizowanej przez Zachodniopomorską Wojewódzką Komendę Policji, Wojewodę Zachodniopomorskiego i Narodowy Instytut Dziedzictwa, a odbywającej się w Pęzinie, gdzie wygłosił referat pt.: *Straty w wyposażeniu kościołów pow. stargardzkiego*.

Projekty naukowe

Od lipca do końca września 2018 r. w DA MAH, w związku z programem *Stáže dla kierunków praktycznych WH US*, pracowało trzech studentów Katedry Archeologii IHiSM Uniwersytetu Szczecińskiego: Julia Npora, Mateusz Druciarek oraz Patryk Talent. Stażyści pomagali przy badaniach archeologicznych przy ul. Szewskiej oraz zapoznawali się z pracą Działu.

28 listopada został złożony wniosek w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, priorytet *Ochrona zabytków archeologicznych 2019* o dofinansowanie zadania *Archeologia Stargardu t. 4. Wojna trzydziestoletnia: pożar miasta w dniu 7 października 1635 r.*

28 listopada został złożony wniosek w ramach programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, priorytet *Ochrona zabytków archeologicznych 2019* o dofinansowanie zadania *Archeologia Stargardu t. 5.1. Badania kwartału IX: Najstarsze ślady osadnictwa*.

Kwerendy, wizyty

12 lutego oraz 28 marca dr hab. Andrzej Janowski, pracownik IAiE PAN w Szczecinie odbył kwerendę naukową dotyczącą średniowiecznej broni.

W 2018 r. Natalia Dec, studentka archeologii Katedry Archeologii IHiSM Uniwersytetu Szczecińskiego w ramach swojej pracy magisterskiej opracowała naczynia szklane z kwartału IX.

Konserwacja zabytków

W Pracowni Konserwacji konserwator zabytków mgr Klaudia Pławiak-Czajewska przeprowadziła konserwację szeregu zabytków i eksponatów muzealnych. Większość artefaktów pochodziła z badań archeologicznych prowadzonych przez pracowników Działu. Wstępne zabiegi konserwatorskie polegały na rozpoznaniu materii obiektu i przygotowaniu indywidualnego programu prac konserwatorskich dla każdego z nich. Zabytki oczyszczano mechanicznie i chemicznie, dezynfekowano, nakładano inhibitory korozji, a także zabezpieczenia antykorozyjne. Do odrestaurowanych zabytków dołączono dokumentację opisową i fotograficzną. W skład przedmiotów poddanych konserwacji i restauracji wchodziły obiekty wykonane z metali kolorowych oraz żelaza, jedwabiu, a także artefakty szklane i drewniane.

1. Przedmioty poddane konserwacji pochodzące ze zbiorów Działu Archeologii MAH :

- aplikacje:

MS/A/360/5, MS/A/366/2, MS/A/370/4, MS/A/370/12, MS/A/370/13, MS/A/370/15, MS/A/370/23, MS/A/370/26, MS/A/370/27, MS/A/384/3, MS/A/384/4, MS/A/384/5, MS/A/370/18, MS/A/370/19, MS/A/387/8, MS/A/387/11, MS/A/373, MS/A/379, MS/A/370/20;

- elementy fajek:

MS/A/364/1, MS/A/384/1;

- grapen (element):

MS/A/380/2, MS/A/388/1;

- guziki i guzy:

MS/A/386/2, MS/A/387/6, MS/A/387/7, MS/A/377;

- kurki:

MS/A/367, MS/A/388/4, MS/A/361/3;

- monety:

MS/A/270/82, MS/A/363/1, MS/A/363/2, MS/A/363/3, MS/A/363/4, MS/A/363/5, MS/A/363/6, MS/A/363/7, MS/A/363/8, MS/A/369/1, MS/A/387/12, MS/A/376/4;

- napastrki:

MS/A/271/28, MS/A/361/2, MS/A/385/1, MS/A/385/2, MS/A/387/13;

- odważniki:

MS/A/376/1, MS/A/376/2, MS/A/376/3;

- pierścionki:

MS/A/385/3, MS/A/385/4, MS/A/385/5;

- plomby towarowe:

MS/A/360/29, MS/A/363/10, MS/A/366/5, MS/A/371/1, MS/A/371/2, MS/A/370/1, MS/A/370/2, MS/A/370/3, MS/A/370/5, MS/A/370/6, MS/A/370/7, MS/A/370/8, MS/A/370/9, MS/A/387/1, MS/A/387/2, MS/A/387/3, MS/A/387/5, MS/A/370/28, MS/A/374;

- przedmioty brązowe:

MS/A/60/2, MS/A/364/3, MS/A/364/4, MS/A/387/10, MS/A/388/2, MS/A/370/25, MS/A/380/1, MS/A/384/6, MS/A/383/1, MS/A/382/1, MS/A/375, MS/A/270/87;

- przedmioty żelazne:

MS/A/270/16, MS/A/270/17, MS/A/271/27;

- przęśliki:
MS/A/360/3, MS/A/360/4;
 - gwoździe:
MS/A/270/1, MS/A/60/2;
 - siekierki brązowe:
MS/A/360/1, MS/A/361;
 - sprzączki do pasa i elementy pasa:
MS/A/370/10, MS/A/370/11, MS/A/370/16, MS/A/370/17, MS/A/384/2,
MS/A/378, MS/A/366/4, MS/A/365/1, MS/A/365/2, MS/A/365/3,
MS/A/387/9;
 - szpila i jej elementy:
MS/A/382/3, MS/A/383/2, MS/A/386/1, MS/A/372;
 - tłoki pieczętne:
MS/A/389/1, MS/A/388/2, MS/A/388/3, MS/A/388/4, MS/A/388/5,
MS/A/388/6;
 - uchwyty brązowe:
MS/A/364, MS/A/381, MS/A/390;
 - zawieszki:
MS/A/370/21, MS/A/370/22, MS/A/370/24, MS/A/382/4, MS/A/388/3;
 - varia:
brzeszczot (elementy) MS/A/270/10, forkiet MS/A/271/29, kostka do gry
MS/A/387/4, kula armatnia MS/A/271/21, siekiera żelazna MS/A/368, szkło
MS/A/369/2, szkiełko w oprawie MS/A/388/7, świecznik MS/A/271/20,
zausznicza 153/R/KW/S, naszyjnik (element) 39/R/KW/S, łańcuszek
MS/A/366/1, zapinka MS/A/382/2, część pochwy noża MS/A/365/4, ostrze
noża z trzpieniem MS/A/271/31, pieczęć trójstronna D/A/18/1.
2. Zabytki pozyskane z badań archeologicznych prowadzonych przy ul. Kasztelańskiej w Stargardzie:
- monety:
134/PS/26/S, 135/PS/26/S, 136/PS/26/S, 137/PS/26/S, 159/PS/26/S,
164/PS/26/S, 165/PS/26/S,
 - odważniki: 166/PS/26/S, 167/PS/26/S.
3. Zabytki pozyskane z badań archeologicznych krypt w Kolegiacie Najświętszej Marii Panny Królowej Świata w Stargardzie:
- kamizelka jedwabna z wyhaftowanym kwiatem 387/KM/16/S,
 - czepek jedwabny 653/KM/16/S,
 - apaszka jedwabna 676/KM/16/S,
 - spodnie z atlasu jedwabnego 665/KM/16/S,
 - rękaw jedwabny 750/KM/16/S.
4. Zabytki pozyskane z badań archeologicznych prowadzonych przy ul. Szewskiej w Stargardzie:
- nóż z rękojeścią 1802/Sch/28/S,
 - szkiełka witrażowe: 161/Sch/28/M, 162/Sch/28/M, 287/Sch/28/M, 1792/
Sch/28/M.

5. Zabytki pozyskane z badań archeologicznych prowadzonych w Skrzanach:

- ostroga 10/SK/III/S,
- przedmioty żelazne: 14/SK/I/S, 15/SK/I/S, 16/SK/I/S, 17/SK/I/S.

6. Zabytki pozyskane z badań archeologicznych prowadzonych w Nowogardzie na terenie zamku książąt von Everstein (obecnie Zakład Karny):

aplikacja, łyżka (profilowana, srebrna – ryc. 7, 8), moneta i liczman (2 szt. – ryc. 9, 10), nożyce (część), plomba z wizerunkiem raka, plomba ołowiana, przedmioty brązowe (10 szt.), przedmiot żelazny, fragmenty malowanej flaszki (elementy – 8 szt.), fragmenty malowanych szklanic (elementy – 22 szt.), sygnet brązowy rodu von Everstein, uchwyt (element naczynia konwisarskiego), wylew (element naczynia konwisarskiego).

7. Przedmioty poddane konserwacji pochodzące z Działu Historii i Badań nad Społecznością Lokalną MAH:

chochla MS/N/20339, dzbanuszek MS/Dep/1059, guziki (4szt.) MS/V/601, guzik marynarski MS/H/3025, kielich mszalny MS/S/1121, klucz MS/V/602, medal MS/H/331, pieczętka MS/H/3016, nóż MS/S/13/45, odważniki MS/H/3018, MS/H/3019, MS/H/3020, MS/H/3021, szpilka do kapelusza MS/S/1346, tłok pieczętny MS/H/3015.

Klaudia Pławiak-Czajewska, Karolina Stań

Ryc. 1. Stargard, Stare Miasto, ul. Włosiennicza i dawne przedłużenie ul. Szewskiej, kwartał XXVIII. Pracownicy DA MAH oraz studenci z Katedry Archeologii US. Fot. M. Szeremeta MAH w Stargardzie

Ryc. 2. Stargard, Stare Miasto, ul. Włosiennicza i dawne przedłużenie ul. Szewskiej, kwartał XXVIII. Kamienica na parceli nr 443, warstwa VIII – pozostałości zabudowań drewnianych. Fot. M. Szeremeta, MAH w Stargardzie

Ryc. 3. Stargard, Stare Miasto. Badania archeologiczno-architektoniczne przy ul. Kasztelańskiej. Fot. M. Szeremeta, MAH w Stargardzie

Ryc. 4. Stargard, Stare Miasto. Odwierty geodezyjne przy ul. Kasztelańskiej (wykop I).
Fot. K. Bucka, MAH w Stargardzie

Ryc. 5. Stargard, Stare Miasto. Badania archeologiczno-architektoniczne przy ul. Kasztelańskiej.
Widok z latryny XVIII w. Fot. K. Bucka, MAH w Stargardzie

Ryc. 6. Skrzany, gm. Dolice. Badania weryfikacyjne stanowiska (wykop II).
Fot. M. Szeremeta, MAH w Stargardzie

Ryc. 7. Nowogard, gm. loco. Badania archeologiczne na terenie Zakładu Karnego w Nowogardzie, łyżka – stan przed konserwacją.
Fot. K. Pławiak-Czajewska, MAH w Stargardzie

Ryc. 8. Nowogard, gm. loco. Badania archeologiczne na terenie Zakładu Karnego w Nowogardzie, łyżka – stan po konserwacji.
Fot. K. Pławiak-Czajewska, MAH w Stargardzie

Ryc. 9. Nowogard, gm. loco. Badania archeologiczne na terenie Zakładu Karnego w Nowogardzie, liczman – stan przed konserwacją. Fot. K. Pławiak-Czajewska, MAH w Stargardzie

Ryc. 10. Nowogard, gm. loco. Badania archeologiczne na terenie Zakładu Karnego w Nowogardzie, liczman – stan po konserwacji. Fot. K. Pławiak-Czajewska, MAH w Stargardzie

